

jag wäl tilstå, at de äro snåla, glupska och egennyttiga, at de flyga ikring för at spänna dustwor och kycklingar det kan wäl ock wara, men om Journalisten pekat på mig dermed, så är han en nedrig, en lögnare, och som man igenom sådane skuggningar kan förleda den enfalldiga, så borde han håldre swälta ihjäl än skrifwa.

Kräkan blef instånd, dagen förut hade hon warit och pläckt korn på en nysädd åker, och en Bonde hade ändå skritit och jagat bort henne, oackadt alt det, har en försmådare understätt sig skrifwa at Kräkor gärna äta säd.

Ugglan letar sig fram och dieterar ganska mjeltsjuft och långsamt, „At Skator äro wisliga och pladdra, begriper jag någorlunda, at en „Höt är en roffogel nekär jag just intet heller, til och med Kräkor- „na, så skada de ofta en nysädd åker: och det blir således aldrig nå- „got fel at tadla alla dessa missbrut i allmänhet, men häri ligger ra- „seriet:„ det finnas så dumma Foglar som wilja imponera med sin „alftwarsamma mine och sina tagna åtbörder, stackare! som fladdra i „mörkret och råka aldrig målet.„ Auctoren nämner mig intet, men hwem ser icke at han syftar at mig, och jag wore wist det dumma djuret hwarom han talar, om jag icke bagrep at det är en målning på en Uggla.

„Flygen långt härifrån Ussingar; affade änteligen Ornen på sin „Præsidents stol, det är ert slagna samwete som hwiskar om tillämp- „ningarna; et godt och hederligt hjärta blir aldrig oroad af spöken, „och om det hade sina belackare så föræcktar det dem, i stället för at „lasta och brått ha råddhågan i sitt följe.

Den Rika Dygdiga *)

Orantes är qwick: han känner den konsten at kunna roa sig på det flyktigaste sätt, han har all böjelse för afwägar och mindre tillåtna friheter, och han qwärfwer den. Orantes är rik, han är ung, han är glad och wil depensera, se där hwad han har allmänt med de rika. Hans pengar befordra hans dygder, han delar dem frukostigt, när

*) Jusfände.

når hans Rang och wiså Skyldigheter befalla det, men han lämnar ingen ting åt nycker, narrj och barnsligheter. Han har ock sina nöjen, han sätter ingen dygd i at wara Eremit, En hal försträcker honom ej, och han tror intet at Kortspel är en råbittning af den onda, men han wäljer sådane tidsfördrif som upmuntra, honom, han skäner och förekommer det ögnablecket då de skulle förordsafa ledsnad, han wet at det är med nöjena som med stora böcker, de winna alltid når de förkortas. Han har ej mer än andra sina gods, trädgårdar, lusthus och Cabinetter af Tableauer, men han drar nytta af alt detta, intet at de äro wackrare eller dyrare, men Orantes har bättre smak, alla objecter för Inbillningen och de yttre sinnen förtyusa i mer och mindre grad, alt som den äger snille och hjerta som betraktar dem, hwad är icke Solen för et högt ämne för en Philosoph? då den öfriga hopen ser detta underwärc med lifgiltighet.

Orantes anser sina rikedomar som et lån för den behöswande. Om han låter bygga et stott, så är det mindre för at lysa än utswa wälgärningar, han räknar med nöje de fattiga dem han söder och syfelfätter, och gläds innom sig at han kan förwända dessa stenar i bröd, han begriper at ju mera han fått af lyckans gästwor, desto sdrre skulder har han, och om han är högre än andra så bör han ock wara så mycket dygdigare, hans pengar böra genom hemliga gångar komma til den wäldförda och förtryckta, Han sdrösljer den hand som underhåller den fattiga, osynlig öpnar den fångellet, tar fiedjorna från den oskyldiga, astorkar den bedröswades tårar, och dem som han så wårdar, de behöswa ej rådna för en wälgörare som aldrig namnger sig. Han wet at jordenes högheter äro förknippade med beswär och faror, at de förnedra en, så snart dygderna ej uphöja honom, at i tråts af all rang och alla titlar, upfundna af högfärd såkunoghet och nycker, så gör det Högsta Wäsendet ingen åtskilnad på människjor, Kungen och Slafwen äro i hans ögon lika; det är förgåfwes som de höghördade narrar bo lifsom Gudarna i dyrbara tempell, de blifwa aldrig af hjertat tilbedna om de ej äro rättwisa och wälgörande, twårtom de anses för löjeliga och elaka Gudomligheter lifsom Crocodiler och Markattor i det lättrogn Egypten.

Fångt är människjan lycklig utan i förhållande af sin bbielse at göra godt, och den billiga naturen årfätter denna en människjas största skyldighet med et det största af alla nöjen.

Orantes ålskar ro och nöjen; men på et förnuftigt sätt: han förstår at wälja dem, en del går han emot med förtjusning, några tillåter han med förbehåld: och andra förkastar han med förackt. En förbårfwad människja wil hwar stund ha nya nöjen, ty de saknas så snart de uphöra och lämna en ångslan och tomhet i själen, men hos Orantes råcka de efter njutandet och hogkomsten deraf är honom lika så lät som sjelfwa jouislangen.

Epigrame.

En åt och drack på sena natten
 Och wården war en nygift Präst
 Men åntlig grep wår Gäst til hatten,
 Och säger „gå det wore bäst
 „Det tider är = = = Ni wil ju själfwa = = =
 Nej swarte Ungmor helt modest
 I morgon ligga wi til ålswa.

N:o 45 och 46 utkomma den 7 Junii.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck-Friheten.

Andra Stäcken,

N:o 45 46 och 47.

Stockholm den 7 Junii 1782.

Uti

Et Allwarsamt Sällskap

Den 29 Maji 1782. (*)

Tilförene hafwer jag, i *Malstofu thenna*, i *Vinabod* og *Hvitfings-Dryckiom*, vid *Margmenni Stæfnu*, (a.) ordat til Eder med *Aludraingia Tungu* (b.). Denna gången tacktes I hålla til gods, at jag talar til Eder med andras ord, på sådant Språk, som, hos den na tidens *Götha Män* i *Swia wälde*, öfligit är.

Då Böcker och Skrifter läsas til undervisning och uppbyggelse, lärer det icke misghaga Eder *M. A. F. B.*, om, uppå denna frögdesulla *Aminnelse-Gögt: d.* I warden, genom mig, upmuntrade af sådana *Sammings-ord*, som tilförene, af en *Margkunnug Madr*, (c.) blifwit talade til en *Swänsk Menighet*.

Andamålet är en påminnelse, om wåre stridbare *Kedelige Förfäders*, de gamle *Göthers* fordrna öden, och wår närwarande *Lycka*.

Wåre *Förfäder M. F. B.* hafwa lämnat oss et fritt och sjelfständigt *Fädernesland*. Deras ätrå til *namnkunnoghet*: Deras håg til *o- död*.

(*) Insändt.

(a) I detta *Språk-rum* bland goda wänner, wid wåra små *Gästabud*, under *al-män Sammankomst*.

(b) Sådant *Språk*, som talades af *Starkodder Aludräng*. Han war kommen af *Thullum (Jättar)* hade 8 händer, och bodde wid *Alupotta* i *Jotnaheim (Jättahem)*. Med de 8 händer förstås, at han war ganska *wapu-wig*, samt at han hade fyra andra *Resars styrka*.

(c) Lård man, som är kunnig i *mångahanda wetenskaper*.

odödelighet, Gåfwo dem den öfswervinnerliga styrka i själen, hwarigenom
oackadt alla hinder, de största wärf bleswo företagne och utförde.

Förr än wi intogo våra rum uti mänskligheten, woro Förfäderna
omtänkte at bereda wår Sällhet.

De stiftade för oss Lagar.

De bibehöllo Sedernas renhet.

De arbetade med en ädel möda för wår upfostr.

De försvarade våra Boningar.

De tuktrade Grammars och Nå-grammars öfswermod.

De sökte, igenom klofhet och tapperhet, at föra Swänks
namnet upp til de högder, hwarifrån Ryktets röst talar til alla wer-
denes Folk-slag.

Förfädernes glänsande ära blifwe oss en stadig erhindran och på-
minnelse, at icke företaga något, som måtte wara deras och wårt namn
owärdigt!

Tu mera deras Minnen af oss wärdas, ju mera skola våra kän-
sor förhöjas, våra begär upeldas, at, äfwen som de, söka wår hög-
het uti dygdens och den rätta ärans Majestät, samt göra Friheten
och Tapperheten ibland oss ewigwarande.

Låt wara, at desse Mannabarns Sjeltar icke kunde berömma sig
af de lysande Idrotter, de prydeliga konster och wetenskaper, hwaraf
wår tid prunkar och öfswerslödar: De hade likwäl en stoltbet, som de
måst urhyfsade Folkslag kalla Adels; och de lesde den samma likmät. gt.

Så litet den weta och frypande Rosen-buschen kan förliknas med
den starka och högstammiga Eken; så litet kan wår tids swaga ära
jämnföras med Förfädernes wärkelige höghet.

Kan hända wi böre med saknad påminna oss de tider, då en lyck-
lig okunnighet war rådaude: Då wåre Fäder woro likaså allwar-
samme i sina Seder, som stränge i deras upförande: Då inga
sten-dygder wärdades: Inga irrmeningar försarades: Då en-
salden i allt war härskande, hwilken är och blir den samma Sög-
hetens rätta kännetecken.

Ack! J, som förndren Eder lesnad med brydsamma onyttigheter:
Som dwälens uti orkloshet eller en wacklig dåtlighet: Som, i stället för
ära, söken allenast en lös och flyktig heder; huru hafwen J icke
wanfågtade ifeån edre Färfäders dygd?

Beten I wäl, at desse Förfäder, hwilkas afbilder edre ögon näp-
peligen skulle kunna fördraga, hade förträffeliga lins i wisfa mål, och en
Sedo-lära, som icke estergifwit något Folks i werlden.

Beten I wäl, at de äro i Tideböckerne, äfwen så berömda för
Ädelmod och spakfärdighet, som för Tapperhet och Stridsmanlighet.
Aldrig har något Folk hållit wänskap och Fosterbrödra-lag i
större helgd.

Aldrig har ordhällighet, öppen hjärtighet, ärbarhet och red-
lighet i något Land haft flere dyrkare.

Huru wänlige och gästfrie woro de icke mot främmande!

Huru hjälpsamme emot olyckelige nödlidande!

Huru jämne och trygge i dageligt umgänge!

Swillet Folklag har högre wördat sin Lagliga Öfwerhet,
mera högaktat alderdomen, och dem, som, igenom besynnerliga
Förtjenster gjorde sig utmärkte? Sådane, men inge andre blefw
kallade Kongs Vinir (d.) och begåfwades af Siornarmadr (e) eller Foster-
Faudur (f.) med dugande wapen, hwaka swärd, dyrbara Arm-
riugar, eller Nasnbot. (g.)

Hos desse Forn-Fäder war det en helig wana, at upresa Seger-
tecken för sine afdöde Hjältar. Deras namn och bedrifter inristades i
Stenar. Mer än Femton Hundrade dylika Minnes-märken, som und-
gått människors och tidens oförrätter, wittna ännu i dag, til de leswan-
des blygd, at Billighet, Tacksamhet och Erkänsla då icke woro nå-
gra förgåma dygder.

Man förebrår desse gamle Scandianer et alt för häftigt tycke för
blodiga Lekar: En omätlig frigs- och ärdsnings-lystnad.

Det är sant: De trodde, at den största äran inlades med Udd och
Ägg. De slåtade sina Lager-kransar på Lik-stredda fält De hastade,
med samma iswer och skyndsamhet, fram på Arans och Tapperhetens
wädjo-ban, midt igenom tusende dödar, som war vår tids Hjältar til Nöjen
och Lustbarheter. Men påminnom oss, at deras Guda-lära och Lagar,
deras upfostran, deras Äre-minnen = = = Alt, tjente, liksom i Sparta,
at reta frigslystnaden, samt göra folket hårdigt och stridsmanligt. Det
war endast med blod, som de förment sig kunna köpa lycksaligheten uti
Vall-ball. (h.) Ragnar Lodbrok, inunder de grusweligaste döds-plågor,
som

(d.) Konungens wänner. (e.) Styresmannen. (f.) Foster-Fadren. (g.) Äre-titul.

(h.) Val, är de för wapen fallnes Lik. Hall, är Häf, Gal, ypperlig Boning.

som hans fiender uti England honom tildelte, säng med teende mun, et långt Skaldskarparmal (i) om sina bedrifter: Om förakt för döden: Om den sällhet och de Hjälte-nöjen han hos Odea (k.) förväntade.

Man tilwiter dem Sjö-röfwerier och öfwerdådiga Hårnader: Men, då de litet förstodo sig på Åkerbruk, och än mindre på Slögder och Handtwärk, utom hwad gode och hugg-frie wapen widkom, som merendels kallades *Dwerga-Smide*; (l.) Så woro dese kämpar oftaft nödtwungne, uti et, med Sjdar, Skogar och Moras, upfylt Land, at tilgripa andras goda. Gräkerne höllo ju et sådant Næringsfätt äfwen i Ara? Men wåre Förfäder utwiste likwål, på dese Hårder, en särdeles adelmodighet. De skonade gementligen Råpmans- och Bonde-Fartygen. När Wikingarne (m.) råkade en mindre och swag fiende, lades en del af Skeppen affides, för at slås med et lika antal.

Et Folk, som erkände ingen annan skilnad wara ibland människor, än största manligheten och renaste dygden: Hos hwilket hellswa det wackra könet war behjärtadt och stridbart; Et sådant Folk kunde ej annat wara, än försträckeligt för alla andra.

Äfrån de äldste tider wisa oss wåre Forn-Sagor och Handlingar store Mån i alla Stånd. Regenter, som förknippade den största Tapperhet, med wetenenskapen at göra sine Undersåtare lyckelige.

En Yngve Frey war för Sverige det samma, som Salomo war för Judiske Folket.

En Eric Emundsson, en Eric Sigurszell, böra räknas ibland de störste krigs-Höfdingar och de rättwisaste Furstar, som werlden någonsin sedt. Äfwen som en Braut Amund förtjände de ypperligaste namn någon Konung har kunnat få = = = Stendernas bårwan och Folkets Gader. Det war han, som afröddjade Skogs-trakter: Upod'ade ödemarker: Banade Landsvägar: An'ade Utybuggen och gaf sin tid nya Ljus. Hwilket Rike hade wål kunnat jämföras med Swithjod, om eftertiden fölgt et så stort efterdöme?

Det

(i.) Skalde-qwåde. (k.) Krigs-guden. (l.) Dwergar sades bo i Stenar och Fossar: Hwarmed förstås, at detta, til krafter och wårt, mindre slags Folk, hade anlagt sina Smidjor och wärksåder wid Järnbärgen samt Strömmar och rinnande watten: Wermeland och Bäragslagen kallades den tiden egenteligen Jernbæraland. (m.) Emedan de höllo sig fördolde i Wikar och Rås, samt bakom Skogs-hamrar, hwarifrån de altid höllo sig sårdirige til hastige utlopp och anfall.

